

ทักษะการบริหารของผู้บริหารตามการรับรู้ของบุคลากรองค์การบริหาร
ส่วนตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี*

ADMINISTRATIVE SKILLS OF THE ADMINISTRATORS ACCORDING TO PERSONNEL'S
PERCEPTIONS AT KHLONG-SAM SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION,
KHLONG LUANG DISTRICT; PATHUM THANI PROVINCE

พระมหาภูริช ทนตวิโส

Phramaha Purach Dantavamsa

วัดพระธรรมกาย จังหวัดปทุมธานี

Wat Phradhammakaya, Pathum Thani Province

E-mail: zodazaxp@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้เพื่อศึกษาทักษะการบริหาร เปรียบเทียบการรับรู้ของบุคลากร ศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี พบว่าทักษะการบริหารของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก บุคลากรที่มีข้อมูลส่วนบุคคลด้านอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานและรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีผลต่อการรับรู้โดยภาพรวมแตกต่างกัน ยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนบุคลากรที่มีเพศต่างกันมีการรับรู้ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ปัญหาและอุปสรรคพบว่าขาดการนำอุปกรณ์เก่ามาใช้ใหม่ เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นน้อย มีความสร้างสรรค์การปฏิบัติงานน้อย ดังนั้นควรจัดกิจกรรมพัฒนาอุปกรณ์เก่า จัดเวทีแสดงความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้สร้างสรรค์งาน

คำสำคัญ: ทักษะ; การบริหาร; การรับรู้

Abstract

This article was to study administrative skills, compare the perception, study problems, obstacles and skills development guidelines, using mixed methods. Findings were that the administrative skills were at high level. Personnel with different age, educational level, job position and monthly income had different perceptions, accepting the research hypothesis but personnel with different gender did not have different perceptions, rejecting the research hypothesis. Problems and obstacles were the administrators lacked of repairing the old equipment; a little opportunity for opinion expression, operational creativity development was limited. Therefore there

*Received May 10, 2019; Revised July 8, 2019; Accepted September 5, 2019

should organize activities for repairing the old equipment; opinions expression and job creativity.

Keywords: Administrative skill; Administrators; Perception

บทนำ

การบริหารองค์การให้มีประสิทธิภาพต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ประยุกต์ทั้งความรู้หลักการและทฤษฎีไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม ทักษะการบริหารจึงเป็นสิ่งจำเป็นของผู้บริหารองค์การทุกระดับ (ถวิล อรัญเวศ, 2560) ทั้งนี้ตามแนวคิด Three Types of Managerial Skills (Katz, 2007) แบ่งทักษะการบริหารออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ทักษะด้านเทคนิคเป็นทักษะสำหรับผู้บริหารระดับต้นที่อาศัยความชำนาญด้านวิธีการ กระบวนการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินกิจกรรม 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารระดับกลางในการประสานงานร่วมงานกับผู้อื่นและ 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอดคือทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารระดับสูง เป็นความสามารถในการมองเห็นภาพรวม การมีวิสัยทัศน์ การกำหนดทิศทางขององค์การและการเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งด้านกฎระเบียบ กติกา ทรัพยากร งบประมาณและงบประมาณ (Harold & Heinz, 1990) ซึ่งทักษะการบริหารทั้ง 3 รูปแบบนี้ คือส่วนผสมที่ผู้บริหารแต่ละระดับมีความจำเป็นต้องใช้ในระดับที่แตกต่างกันเพื่อการแก้ไขอุปสรรคและกำหนดกระบวนการแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ (พัชรา อุทุมผล, 2550)

คณะผู้บริหารชุดปัจจุบันขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสามประสบความสำเร็จในการดูแลทุกข์สุขและให้บริการประชาชนในแต่ละหมู่บ้านอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ทำให้ประชาชนอยู่ดีมีสุข(จากรางวัลองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีในระดับจังหวัดและรางวัลชมเชยในระดับประเทศ) แต่เนื่องจากจะต้องพ้นจากการทำหน้าที่

ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม ชุดปัจจุบัน (พ.ศ.2558 - พ.ศ.2563) เพื่อนำผลการวิจัยนี้ ไปสำหรับเป็นแนวทางการบริหารงานเพื่อให้เข้าใจถึงที่มาของความสำเร็จในการบริหารงานชุมชนที่มีประสิทธิภาพและรวมถึงนำเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหาร เพื่อให้การบริหารงานชุมชนดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารตามการรับรู้ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของบุคลากรต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารตามการรับรู้ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี ซึ่งการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามและการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากร คือ บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม จำนวน 290 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 169 คนโดยหาขนาดกลุ่มตัวอย่างได้จากสูตรของ Taro Yamane (Yamane, 1973) และผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 12 ท่าน คือ พระสังฆาธิการ 1 รูป ฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล 4 ท่าน ฝ่ายนิติบัญญัติ 3 ท่านและข้าราชการ 4 ท่าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามกับบุคลากร ซึ่งผู้วิจัยได้ลงพื้นที่แจกแบบสอบถามและเก็บกลับมาด้วยตัวเอง ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยเชิงปริมาณใช้สถิติพรรณนาหาค่าความถี่ค่าร้อยละค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและใช้สถิติอนุมาน การทดสอบสมมติฐานค่าทีและค่าเอฟด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบทเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารตามการรับรู้ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการรับรู้ของบุคลากรต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวม

(n=169)

ทักษะการบริหารของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของบุคลากร ฯ	ระดับการรับรู้		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ด้านเทคนิค	3.85	0.310	มาก
ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.02	0.298	มาก
ด้านความคิดรวบยอด	4.17	0.312	มาก
รวม	4.02	0.251	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารตามการรับรู้ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.02, S.D. = 0.251) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านความคิดรวบยอด ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านเทคนิค ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของบุคลากรต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 สรุปผลเปรียบเทียบการรับรู้ของบุคลากรต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานีตามปัจจัยส่วนบุคคล

(n=169)

ปัจจัยส่วนบุคคล	t-test	F-test	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย	
				ยอมรับ	ปฏิเสธ
เพศ	0.563		0.574		✓
อายุ		12.204	0.000	✓	
ระดับการศึกษา		42.522	0.000	✓	
ตำแหน่งงาน		32.996	0.000	✓	
รายได้ต่อเดือน		22.143	0.000	✓	

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบ พบว่าบุคลากรที่มีอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานและรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการรับรู้ต่อทักษะการบริหารของผู้บริหาร โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนบุคลากรที่มีเพศต่างกันมีการรับรู้ต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของทักษะการบริหารของผู้บริหารตามการรับรู้ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ตารางที่ 3 ปัญหา อุปสรรคของทักษะการบริหารของผู้บริหารตามการรับรู้ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ทักษะของผู้บริหาร ๓	ปัญหา-อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
ด้านเทคนิค	ขาดการประยุกต์ซ่อมแซมอุปกรณ์เก่าให้สามารถกลับมาใช้ได้ใหม่	ควรจัดกิจกรรมพัฒนาอุปกรณ์เก่าให้กลับมาใช้ได้
ด้านมนุษยสัมพันธ์	เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีน้อย	ควรจัดเวทีให้แสดงความคิดเห็นเพิ่มขึ้น
ด้านความคิดรวบยอด	มีความสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานน้อย	ควรเปิดโอกาสให้มีการสร้างสรรค์การปฏิบัติงาน

จากตารางที่ 3 พบว่า บุคลากรต้องการให้ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ตามข้อเสนอแนะดังนี้

ด้านเทคนิค คือ ผู้บริหารควรจัดกิจกรรมแนะนำความรู้ในการประยุกต์ซ่อมแซมและพัฒนาอุปกรณ์เก่าให้สามารถกลับมาใช้ได้ใหม่

ด้านมนุษยสัมพันธ์ คือ ผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรเพิ่มมากขึ้นหรือจัดให้มีเวทีเพื่อเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี

ด้านความคิดรวบยอด คือ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้เสนอการสร้างสรรค์และพัฒนาการปฏิบัติงานให้มากขึ้นและแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ เพื่อปรับปรุงวิธีการทำงานให้ดีขึ้น อย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพทั่วไปของทักษะการบริหารของผู้บริหารโดยภาพรวม พบว่าบุคลากรมีการรับรู้ต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารมีทักษะในการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ บุคลากรได้รับคำแนะนำในเทคนิควิธีการที่ดีจากผู้บริหารและยังรับรู้ถึงมนุษยสัมพันธ์ที่ดีที่ผู้บริหารมีให้และรับรู้ถึงวิสัยทัศน์ที่ดีของผู้บริหารอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อำนาจพลรักษา (2556) ได้วิจัยเรื่อง “ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 2” ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ทักษะการบริหารของผู้บริหาร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าบุคลากรที่มีอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานและรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการรับรู้ต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารโดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พชรียา สุตา (2555) ได้วิจัยเรื่อง “การรับรู้และทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อการซื้อสินค้าผ่าน QR Code ในเขตกรุงเทพฯ” ผลการวิจัยพบว่าผู้บริโภคที่มีอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้แต่เดือนที่แตกต่างกันมีการรับรู้ต่อการซื้อสินค้าผ่าน QR Code ในเขตกรุงเทพฯ แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนบุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีการรับรู้โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิญาณี พญาพิชัย (2553) ได้วิจัยเรื่อง “การรับรู้ของผู้บริโภคที่มีต่อการได้รับรองมาตรฐานร้านยาคุณภาพของร้านบูทส์” ผลการวิจัยพบว่าผู้บริโภคที่มีเพศที่แตกต่างกันมีการรับรู้โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

องค์ความรู้

1. องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย ดังนี้

ทักษะการบริหารของผู้บริหารตามการรับรู้ของ
บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม
อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ด้านเทคนิค

- ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้วิธีการต่าง ๆ ในการบริหารงานอย่างเป็นระบบ
- ผู้บริหารสามารถถ่ายทอดเทคนิคการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี
- ผู้บริหารแนะนำวิธีการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าให้บุคลากรอย่างเหมาะสม
- ผู้บริหารจัดหาทรัพยากรที่ใช้ในดำเนินงานได้อย่างเพียงพอกับความต้องการ
- ผู้บริหารให้มีการตรวจสอบผลงานอย่างมีมาตรฐาน เพื่อพัฒนาการทำงานให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

ด้านมนุษยสัมพันธ์

- ผู้บริหารมีความเข้าใจศักยภาพและความสามารถของบุคลากรในองค์การ
- ผู้บริหารมีความรู้และสนับสนุนการทำงานร่วมกันเป็นทีมได้
- ผู้บริหารใช้การบริหารงานแบบความร่วมมือ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การได้
- ผู้บริหารเป็นผู้สามารถประสานงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ผู้บริหารวางตัวเหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

ด้านความคิดรวบยอด

- ผู้บริหารดำเนินเป้าหมายให้สอดคล้องกับภาระหน้าที่ตามพรบ.องค์การบริหารส่วนตำบล
- ผู้บริหารมองเห็นภาพรวมของการทำงานทั้งหมดอย่างชัดเจน
- ผู้บริหารตั้งมั่นอยู่บนหลักการ ระเบียบและกติกาดัง ๆ เป็นอย่างดี
- ผู้บริหารมีการใช้ความรู้ความสามารถและประสบการณ์มาประยุกต์แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ดี
- ผู้บริหารบริหารทรัพยากรบุคคล เวลา งบประมาณได้อย่างลงตัว จัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยเรื่องทักษะการบริหารของผู้บริหารตามการรับรู้ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ดังนี้

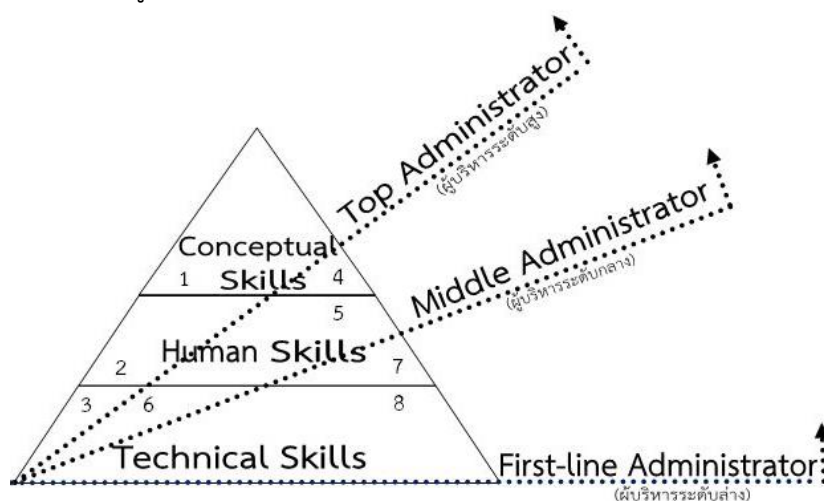
ด้านเทคนิค เป็นความชำนาญและคล่องแคล่วในเทคนิคการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ในวิธีการที่เหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจนสัมฤทธิ์ผล โดยใช้ทรัพยากรทั้งคน เงิน งบประมาณ และเวลาอย่างรู้คุณค่า ด้วยความประหยัดสุดแต่เกิดอรรถประโยชน์สูง มีการตรวจสอบผลงานอย่างมีมาตรฐานและแสวงหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงาน

ด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นศิลปะในการครองใจคน การวางตัวที่เหมาะสมด้วยกิริยาอาการ คำพูดและการสื่อสารสั่งการที่ชักจูงให้บุคลากรเกิดความเข้าใจตรงกันได้ จนสามารถดึงศักยภาพของแต่ละคนให้ประสานการทำงานร่วมกันเป็นทีมได้อย่างลงตัว ทำให้เกิดความสามัคคีกันในองค์กร ร่วมใจกันเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านความคิดรวบยอด เป็นการมองเห็นภาพรวมทั้งหมดตามวัตถุประสงค์ขององค์กร กำหนดทิศทางแล้วบริหารตามหลักการ ระเบียบและกติกาดังกล่าว ๆ ด้วยการใช้ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ที่มีมาประยุกต์แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กรให้ได้ อีกทั้งยังต้องมีการสร้างสรรค์และพัฒนาการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดผลดีต่อองค์กรอย่างต่อเนื่องด้วย

2. องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากงานวิจัย

ผู้วิจัยได้องค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากงานวิจัย

จากแผนภาพอธิบายให้เห็นจากภาพได้ว่า ผู้บริหารระดับใดควรมีทักษะด้านไหนที่ควรโดดเด่นกว่าด้านอื่น ๆ จากขนาดของพื้นที่ที่ถูกแบ่งโดยเส้นระดับของผู้บริหาร ซึ่งสรุปได้ว่า

ผู้บริหารระดับสูงควรมีทักษะการบริหาร (พื้นที่ที่ 1+2+3) โดยด้านความคิดรวบยอดมากที่สุด (พื้นที่ที่ 1) รองลงมาคือด้านมนุษยสัมพันธ์ (พื้นที่ที่ 2) และด้านเทคนิค (พื้นที่ที่ 3) เป็นลำดับสุดท้าย ตามลำดับ

ผู้บริหารระดับกลางควรมีทักษะการบริหาร (พื้นที่ที่ 4+5+6) โดยด้านมนุษยสัมพันธ์มากที่สุด (พื้นที่ที่ 5) ส่วนด้านความคิดรวบยอด (พื้นที่ที่ 4) และด้านเทคนิค (พื้นที่ที่ 6) เป็นลำดับรองลงมา

ผู้บริหารระดับล่างควรมีทักษะการบริหาร (พื้นที่ที่ 7+8) โดยด้านเทคนิค (พื้นที่ที่ 8) มากที่สุด รองลงมาคือด้านมนุษยสัมพันธ์ (พื้นที่ที่ 7)

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ทักษะการบริหารของผู้บริหารตามการรับรู้ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวงจังหวัดปทุมธานี” ผู้วิจัยเสนอประเด็นที่ควรนำไปปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) ผู้บริหารควรมีนโยบายสร้างภาคีเครือข่ายร่วมกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลและชุมชน
- 2) ผู้บริหารควรมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทักษะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม
- 3) ผู้บริหารควรมีนโยบายติดตามและประเมินผลทักษะการบริหารของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

- 1) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีเวทีแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชนในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น
- 2) ผู้บริหารควรสรรหาผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถพิเศษที่โดดเด่นด้านต่าง ๆ มาช่วยกันพัฒนาชุมชนให้ดียิ่งขึ้นไปอย่างเหมาะสม
- 3) ผู้บริหารควรติดตามและประเมินผล ตลอดจนหาความรู้และเทคนิคการบริหารงานในรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดวิสัยทัศน์ที่กว้างขึ้นและวิธีการที่หลากหลายขึ้น จนสามารถนำความรู้ที่ได้มาบริหารงานในองค์การให้เกิดประโยชน์สูงสุดยิ่งขึ้นไปได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรทำการศึกษาวิจัยต่อยอดบูรณาการกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
- 2) ควรทำการศึกษาวิจัยในองค์การส่วนราชการอื่นภายในจังหวัดปทุมธานี
- 3) ควรทำการศึกษาวิจัยในองค์การส่วนราชการอื่นภายในประเทศ

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2562). สรุปข้อมูล อปท ทั่วประเทศ. สืบค้น 15 มีนาคม 2562, จาก <https://1th.me/Am34>
- ถวิล อนุรักษ์เวช.(2560).การบริหารเป็นศาสตร์และศิลป์. สืบค้น 15 ธันวาคม 2560, จาก <https://1th.me/m20J>
- พัชรา อุดมผล. (2550). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พัชรียา สุตา. (2555). การรับรู้และทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อการซื้อสินค้าผ่านQR Code ในเขตกรุงเทพมหานคร (สารนิพนธ์มหาบัณฑิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- อภิญาณี พญาพิชัย. (2553). การรับรู้ของผู้บริโภคที่มีต่อการได้รับรองมาตรฐานร้านยาคุณภาพของร้านบู๊ทส์ (สารนิพนธ์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อำนวย พลรักษา. (2556). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 2 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Harold & Heinz. (1990). *Essentials of Management*. New York: McGraw-Hill.
- Katz. (2007). Skills of an Effective Administration. *Harvard Business Review*, 33(1), 33-42.